

TALOUSARVIOALOITE 706/2010 vp

Määrärahan osoittaminen Sallan Värriön tutkimusaseman toiminnan turvaamiseen

Eduskunnalle

Värriön tutkimusasema perustettiin Itä-Lappiin Sallan kunnan pohjoiskolkkaan vuonna 1967. Aseman ympärillä on laajoja hakkuiden koskemattomia metsiä ja Värriötunturit. Näihin laajoihin luonnontilaisiin alueisiin perustettiin Värriön luonnonpuisto aseman ympärille vuonna 1981.

Tutkimusaseman tutkimus keskittyi aluksi luonnon seurantaan käyttäen pysyviä havaintopaikkoja. Mitatut monipuoliset aikasarjat ovat pisimpiä Suomessa ja poikkeuksellisen pitkiä myös Euroopan mittakaavassa. Tutkimusaseman sijainti ilmaston muutoksille erityisen herkällä alueella lähellä metsänrajaa on entisestään korostanut näiden aikasarjojen merkitystä.

Vuonna 1991 rakennettiin SMEAR I -mittausasema 0,5 km:n etäisyydelle tutkimusaseman pohjoispuolelle. SMEAR I:llä mitataan puiden elintoimintoja, säätä ja ilman laatua käyttäen uusia mittaustekniikkaa. Fotosynteesistä on mitattu maailman pisin yhtenäinen aikasarja, ja aerosolien kokojakauma on myös pisimpiä maailmassa. SMEAR I:n sisarasemalla SMEAR II:lla Hyytiälässä on vielä kauemmin mitattu aerosolien kokojakaumaa. Sisarasemien tulosten vertailu luo tutkimuksellisesti erittäin hedelmällisen ti-

lanteen, kun voidaan verrata metsärajan ja boreaalisen metsän toimintaa ja seurata ilmassojen muuttumista, kun ne vaeltavat asemien välillä.

Värriön tutkimusasema on vakiinnuttanut asemansa tärkeänä kansainvälisenä mittausasemana. Tällä hetkellä rakennetaan eurooppalaista kasvihuonekaasujen havainnointiverkostoa, josta käytetään lyhennettä ICOS (Integrated Carbon Observing System). Värriön tutkimusasemalla on tärkeä asema pohjoisena havaintopisteenä, josta on runsaasti aikaisempaa mittausta. Lisäksi pysyvien hiili- ja typpi-isotooppien käyttö on avannut uusia tutkimusmahdollisuuksia, joita hyödyntää laaja eurooppalainen yhteistyö.

Värriön tutkimusaseman työn turvaamiseksi sekä kansainväliseen tutkimustyöhön osallistumiseksi tarvitaan rahoitusta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2011 talousarvioon momentille 29.40.20 lisäyksenä 85 000 euroa Värriön tutkimusaseman toiminnan jatkamiseen ja kansainväliseen tutkimustyöhön osallistumiseen.

Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 2010

Johanna Ojala-Niemelä /sd
Erkki Pulliainen /vihr